

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 13 września 2013 roku – znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z urzędu wstrzymał A. P. rentę z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 września 2013 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że A. P. nie jest niezdolny do pracy, w związku z czym renta mu nie przysługuje.

/decyzja – k. 148 – 149 akt ZUS/

W dniu 11 października 2013 roku A. P. złożył odwołanie od ww. decyzji, wnosząc o ponowne rozpatrzenie sprawy. Podniósł, że nie jest osobą zdolną do pracy i nie zgadza się z treścią orzeczenia komisji lekarskiej ZUS nr (...) z dnia 20 sierpnia 2013 roku. Ubezpieczony wskazał, że od 10 lat leczy się psychiatrycznie i zażywa lekarstwa z powodu zaburzeń świadomości i schizofrenii paranoidalnej.

/odwołanie – k. 2 – 2 verte/

W odpowiedzi na odwołanie z dnia 25 października 2013 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację przedstawioną w zaskarżonej decyzji. Dodatkowo wskazał, że A. P. decyzją z dnia 29 czerwca 2011 roku miał przyznane prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 30 czerwca 2014 roku. W związku z wątpliwościami, co do prawidłowości orzeczenia o częściowej niezdolności do pracy wnioskodawcy z dnia 14 czerwca 2011 roku, sprawa została ponownie rozpatrzona przez Komisję Lekarską ZUS w trybie nadzoru zwierzchniego. Komisja Lekarska ZUS orzeczeniem z dnia 20 sierpnia 2013 roku nie stwierdziła u wnioskodawcy niezdolności do pracy, wobec czego organ rentowy wstrzymał wypłatę świadczenia.

/odpowiedź na odwołanie – k. 3 – 3 verte/

W toku postępowania pełnomocnik wnioskodawcy poparł odwołanie i wniósł o zmianę zaskarżonej decyzji poprzez przyznanie A. P. prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na stałe oraz wniósł o przyznanie kosztów pomocy prawnej udzielonej z urzędu w wysokości 150 % stawki minimalnej, oświadczając, że koszty te nie zostały pokryte ani w całości, ani w części. Pełnomocnik organu rentowego wniósł o oddalenie odwołania.

/ stanowiska stron – e-protokół z dnia 14 września 2016 roku – 00:00:57 – 00:03:41 – płyta – k. 165/

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca urodził się w dniu (...). Nie odbywał służby wojskowej. Pracował jako pracownik transportu, pracownik zaopatrzenia oraz jako sprzedawca.

/okoliczności bezsporne, a nadto: dokumentacja zatrudnienia – k. 4 – 18 plik II akt ZUS/

Decyzją z dnia 29 czerwca 2011 roku – znak I (...) - organ rentowy przyznał A. P. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do dnia 30 czerwca 2014 roku wobec treści orzeczenia lekarza orzecznika ZUS z dnia 14 czerwca 2011 roku. Wcześniej ubezpieczony był uprawniony do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od dnia 1 maja 2002 roku do 30 czerwca 2006 roku oraz renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 lipca 2006 roku do 30 czerwca 2011 roku.

/bezsporne, a nadto: decyzje – k. 29, 38, 53, 74 – 75 i k. 106 - 107 plik II akt ZUS; orzeczenie – k. 104 – 105 plik II akt ZUS/

W trybie nadzoru zwierzchniego sprawa A. P. została skierowana do ponownego rozpatrzenia przez Komisję Lekarską ZUS.

/bezsporne, a nadto: pismo – k. 128 – 129, 130 – 131, wniosek – k. 132 – 133, wniosek – k. 136 – 139 verte plik II akt ZUS/

Orzeczeniem z dnia 20 sierpnia 2013 roku – nr (...) Komisja Lekarska ZUS orzekła, że A. P. nie jest niezdolny do pracy.

/bezsporne, a nadto: orzeczenie – k. 140 – 141 plik II akt ZUS/

Decyzją z dnia 13 września 2013 roku – znak (...) - Zakład Ubezpieczeń Społecznych I Oddział w Ł. z urzędu wstrzymał A. P. rentę z tytułu niezdolności do pracy od dnia 1 września 2013 roku. W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że A. P. nie jest niezdolny do pracy, w związku z czym renta mu nie przysługuje.

/decyzja – k. 148 – 149 plik II akt ZUS/

W badaniu sądowo – neuropsychologicznym rozpoznano u wnioskodawcy cechy osobowości schizoidalnej z tendencjami do reakcji kompulsywno – lękowych oraz obniżoną w niewielkim stopniu sprawność procesów poznawczych z powodu rozpoczynających się zmian organicznych w ośrodkowym układzie nerwowym, głównie z powodu problemów naczyniowych.

/pisemna opinia biegłego z zakresu neuropsychologii L. S. – k. 13, uzupełniająca pisemna opinia biegłego neuropsychologa L. S. – k. 56/

W badaniu sądowo - kardiologicznym stwierdzono napadowe migotanie przedsionków, arytmie komorową i wydolne krążenie. Wnioskodawca jest leczony lekami antyarytmicznymi oraz przeciwzakrzepowymi. Nie stwierdzono w badaniu przedmiotowym nieprawidłowości w zakresie układu krążenia. Arytmia nie zaburza czynności układu krążenia wnioskodawcy w stopniu wymagającym powstrzymania się od zatrudnienia. Okresowe zaostrzenie arytmii mogą być leczone w ramach zwolnień lekarskich.

/pisemna opinia biegłego z zakresu kardiologii S. O. – k. 17, uzupełniająca pisemna opinia biegłego z zakresu kardiologii S. O. – k. 88/

W badaniu psychiatrycznym stwierdzono u wnioskodawcy objawy zaburzeń schizotypowych z okresowymi rekompensacjami psychotycznymi. Wnioskodawca jest leczony psychiatrycznie od 2001 roku po hospitalizacji z powodu zespołu paranoidalnego. Pozostaje pod stałą opieką ambulatoryjną specjalistyczną. Przyjmuje leki przeciwpsychotyczne i przeciwdepresyjne oraz leki przeciwłękowe z grupy benzodiazepin. Przebieg choroby w ostatnim okresie z okresowymi spadkami nastroju, nasileniem lęku, depersonalizacji oraz zwiewnymi doznaniem omamowymi. Lekarz dokonywał korekty leczenia farmakologicznego, adekwatnie do zmian stanu psychicznego. Funkcjonowanie życiowe uproszczone, adekwatne do procesu ubytkowego w chorobie podstawowej. Przez cały okres choroby nie podejmował aktywności zawodowej, poza pomocą żonie w jej działalności gospodarczej. W rodzinie funkcjonuje w sposób zadowalający pełniąc poprawnie role społeczne. A. P. jest okresowo częściowo niezdolny do pracy przy znacznym stopniu ograniczenia zdolności do wykonywania pracy zarobkowej do czerwca 2014 roku. Z uwagi na znaczny upływ czasu od daty wniesienia wniosku i komisji odwoławczych, brak poprawy stanu psychicznego i brak odzyskania zdolności do pracy wnioskodawca jest niezdolny do pracy do czerwca 2016 roku. Niezdolność do pracy trwa nieprzerwanie od 2002 roku. O niezdolności do pracy u wnioskodawcy stanowią objawy ubytkowe powstałe kilkunastoletnim procesem chorobowym.

/pisemna opinia biegłego psychiatry E. W. – k. 136 – 137/

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał na podstawie powołanych dowodów

w postaci dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy, w aktach rentowych oraz na podstawie opinii biegłych specjalistów z zakresu neuropsychologii, kardiologii i psychiatrii.

Sąd dokonał oceny stanu zdrowia A. P. opierając się przede wszystkim na opinii biegłego psychiatry E. W.. Wziął również pod uwagę opinię biegłego kardiologa S. O., który nie stwierdził podstaw do orzeczenia niezdolności do pracy wnioskodawcy z przyczyn kardiologicznych. Wnioski obu powołanych biegłych były odmienne, gdyż każdy z nich formułował je z punktu widzenia posiadanej wiedzy specjalistycznej.

Opinię biegłego neuropsychologa L. S. Sąd uwzględnił jako pomocną przy wydawaniu opinii przez biegłego psychiatrę. Opinia neuropsychologa polega bowiem wyłącznie na przeprowadzeniu badania neuropsychologicznego na potrzeby wydania opinii przez biegłego psychiatrę, który dokonuje oceny zdolności ubezpieczonego do pracy. Badanie neuropsychologiczne polega natomiast na ocenie przebiegu procesów poznawczych i zestawieniu wyników tego badania z innymi aspektami funkcjonowania człowieka, takimi jak: stan emocjonalny, wiek, wykształcenie, wykonywany zawód, codzienna aktywność i aktualna sytuacja życiowa. Badanie przeprowadza psycholog posiadający wiedzę na temat związku pomiędzy zmianami w funkcjonowaniu ośrodkowego układu nerwowego, a zachowaniem i dysponuje metodami pozwalającymi ocenić funkcjonowanie poszczególnych funkcji poznawczych u osoby badanej. Biegły neuropsycholog sam przyznał, że schorzenia, na które cierpi wnioskodawca mają charakter psychiatryczny i jako takie powinny być przedmiotem oceny lekarza psychiatry, podobnie jak dokumentacja leczenia psychiatrycznego przedstawiona przez wnioskodawcę.

W rozpoznawanej sprawie opinię wydało trzech lekarzy psychiatrów. Opinie te były zbieżne w tym zakresie, że wszyscy biegli psychiatrzy orzekli, że wnioskodawca nie jest zdolny do pracy. Jednak dopiero opinia biegłej psychiatry E. W. pozwoliła na precyzyjne określenie okresów niezdolności do pracy wnioskodawcy oraz charakteru tej niezdolności na przestrzeni czasu. Podkreślić należy również, że opinia ta jako jedyna nie była kwestionowana przez żadną ze stron. Pozostałe opinie biegłych psychiatrów budziły wątpliwości w tym zakresie i wobec powyższego Sąd dopuścił dowód z opinii innych biegłych lekarzy specjalistów z zakresu psychiatrii.

Powołane opinie, na podstawie których Sąd ustalił stan faktyczny sprawy, korespondowały z pozostałym materiałem dowodowym i zostały wydane w oparciu o posiadaną przez biegłych wiedzę specjalistyczną oraz doświadczenie zawodowe. Biegli wydali opinie na podstawie przedstawionej im dokumentacji medycznej wnioskodawcy i dokumentacji ZUS znajdującej się w aktach sprawy oraz na podstawie badania wnioskodawcy. Opinie te były spójne, logiczne i odpowiadały zakreślonej tezie dowodowej. Biegli w sposób jasny odpowiedzieli na postawione im pytania, wskazując szczegółowo wszystkie podstawy dokonanych przez siebie w opinii ustaleń. Wszelkie wątpliwości i zastrzeżenia do opinii podnoszone przez strony biegli L. S. i S. O. wyjaśnili w ramach opinii uzupełniających.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie jest zasadne i podlega uwzględnieniu.

Zgodnie z art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2016 roku, poz. 887 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w wymienionych okresach składkowych lub nieskładkowych albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania tych okresów.

W myśl art. 57 ust. 2 warunku przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

W myśl art. 12 ustawy niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiejkolwiek pracy, natomiast częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji. Przy ocenie stopnia i przewidywanego okresu niezdolności do pracy uwzględnia się stopień naruszenia sprawności organizmu oraz możliwości przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, możliwość wykonywania dotychczasowej pracy lub podjęcia innej pracy oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne (art. 13 ust. 1).

Warunki określone w art. 57 powołanej ustawy muszą być spełnione łącznie, by istniały podstawy do przyznania prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W rozpoznawanej sprawie przedmiotem sporu było, czy A. P. jest niezdolny do pracy. Pozostałe przesłanki nie były kwestionowane przez organ rentowy.

Sąd na podstawie zebranego materiału dowodowego, a w szczególności opinii biegłego psychiatry E. W. ustalił, że u A. P. stwierdzono objawy zaburzeń schizotypowych z okresowymi rekompensacjami psychotycznymi. Wnioskodawca jest leczony psychiatrycznie od 2001 roku po hospitalizacji z powodu zespołu paranoidalnego. Pozostaje pod stałą opieką ambulatoryjną specjalistyczną. Ze względów psychiatrycznych jest okresowo częściowo niezdolny do pracy przy znacznym stopniu ograniczenia zdolności do wykonywania pracy zarobkowej do czerwca 2014 roku, a z powodu braku poprawy stanu psychicznego i braku odzyskania zdolności do pracy jest niezdolny do pracy do czerwca 2016 roku. Niezdolność do pracy trwa nieprzerwanie od 2002 roku.

Mając powyższe na względzie Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że podjął wypłatę renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od dnia 1 września 2013 roku przyznanej A. P. decyzją z dnia 29 czerwca 2011 roku – znak I (...).

Natomiast wniosek A. P. o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres od dnia 1 lipca 2014 roku sąd przekazał do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł.. Zaskarżoną decyzją z dnia

13 września 2013 roku – znak (...) - organ rentowy wstrzymał bowiem rentę przyznaną do dnia 30 czerwca 2014 roku wcześniejszą decyzją z dnia 29 czerwca 2011 roku. Sprecyzowany w toku postępowania wniosek ubezpieczonego o przyznanie renty z tytułu niezdolności do pracy na stałe, czyli również na dalszy okres - po dniu 1 lipca 2014 roku - nie był dotąd przedmiotem rozpoznania organu rentowego.

Zgodnie z dyspozycją art. 476 § 2 pkt. 1 i 2 k.p.c. przez sprawę z zakresu ubezpieczeń społecznych rozumie się sprawę, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych, dotyczących m. in. ubezpieczeń społecznych oraz emerytur i rent.

W orzecznictwie przyjmuje się jednolicie, że treść decyzji, od której wniesiono odwołanie wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu (por. orzeczenie SN z dnia 13 maja 1999 r., sygn. akt II UZ 52/99, OSN 2000, Nr 15, poz. 601; orzeczenie SN z dnia 23 listopada 1999 r., sygn. akt II UKN 204/99, OSN 2001, Nr 5, poz. 169). Tożsame stanowisko zajął Sąd Najwyższy w orzeczeniu z dnia 7 kwietnia 2011 roku (I UK 357/10, LEX nr 863946) wskazując, że sąd ubezpieczeń społecznych nie może wykroczyć poza przedmiot postępowania wyznaczony w pierwszym rzędzie przez przedmiot zaskarżonej decyzji, a następnie przez zakres odwołania od niej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia

1 września 2010 r. III UK 15/10 LEX nr 667499). W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie (art. 477⁹ k.p.c., art. 477¹⁴ k.p.c.) - tak orzeczono

w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 r. II UZ 49/09 LEX nr 583831). W wyroku z dnia 23 kwietnia 2010 r. (II UK 309/09, LEX nr 604210) Sąd Najwyższy przypomniał, że zgodnie z systemem orzekania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych, w postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji (art. 477¹⁴ § 2 i art. 477^{14a} k.p.c.) w granicach jej treści i przedmiotu.

Na obecnym etapie postępowania, wobec braku decyzji organu rentowego w zakresie roszczenia o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres od dnia 1 lipca 2014 roku zachodzi niedopuszczalność drogi sądowej, a właściwym do rozpoznania roszczenia pozostaje Zakład Ubezpieczeń Społecznych, od decyzji którego będzie przysługiwać A. P. prawo wniesienia odwołania do Sądu zgodnie z powołanymi przepisami.

Wniosek ubezpieczonego w tym zakresie Sąd pozostawił zatem do rozpoznania Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych I Oddziałowi w Ł., gdyż kwestia ta nie była dotychczas przedmiotem niniejszego postępowania. W przeciwnym razie ubezpieczony zostałby bowiem pozbawiony jednego z etapów postępowania – wydania decyzji przez ZUS i możliwości odwołania się od niej.

Z uwagi na czasową niedopuszczalność drogi sądowej Sąd, na podstawie art. 199 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 464 § 1 k.p.c. orzekł jak w pkt 2 sentencji wyroku.

Natomiast na podstawie § 11 ust. 2 (w brzmieniu obowiązującym do spraw wszczętych do dnia 31 lipca 2015 roku) w zw. z § 2 ust. 2 i 3 oraz § 15 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (tekst jednolity Dz. U. 2013 rok, poz. 490), Sąd Okręgowy przyznał i nakazał wypłacić z funduszu Skarbu Państwa – kasy Sądu Okręgowego w Łodzi na rzecz pełnomocnika wnioskodawcy ustanowionego z urzędu kwotę 110,70 zł - tytułem zwrotu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej (150 % stawki minimalnej - z VAT). Poza tym Sąd miał na uwadze treść § 22 obowiązującego od dnia 1 stycznia 2016 roku rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U z 2015 r, poz. 1805), zgodnie z którym do spraw wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie rozporządzenia stosuje się przepisy dotychczasowe do czasu zakończenia postępowania w danej instancji.

ZARZĄDZENIE

Odpis wyroku z uzasadnieniem doręczyć pełnomocnikowi wnioskodawcy i pełnomocnikowi organu rentowego.

30.09.2016r.